

Bestuursverslag en
jaarrekening 2010
Stichting Leren van Elkaar

Voorwoord

Voor u ligt het jaarverslag 2010, het derde jaarverslag van Stichting Leren van Elkaar, waarin een groot aantal resultaten worden weergegeven, zoals die in september 2010 werden opgetekend door de projectorganisatie. Drie voorbeelden:

1) Bij aanvang van het project, leefden vrijwel alle 2.500 families, die de doelgroep van 'Leren van de Besten' vormen, in huisjes die een groot deel van de dag vergeven waren van de bijtende, stinkende rook van de kookvuurtjes. Inmiddels ervaren ongeveer 1.500 families de voordelen van de door henzelf gebouwde schoorsteen: een prettiger leefomgeving en minder chronische aandoeningen aan de luchtwegen. En er is minder brandhout nodig, waardoor het zware vrouwenwerk van houthakken met zeker de helft is verminderd.

- Ruim een derde deel van de doelgroep heeft zich allerlei nieuwe vaardigheden eigen gemaakt waardoor het fokken van klein- en grootvee veel beter rendeert:

- het vervangen van onproductieve dieren door dieren van een beter ras.
- het 's nachts onder dak houden van het vee, want de nachten zijn erg koud. Hierdoor heeft het vee meer energie voor het produceren van vlees, melk, wol en nageslacht.
- het voorkomen van inteelt, onder andere door het bijhouden van een fokregister.
- het bestrijden van in- en externe parasieten.
- het hele jaar door zorgen voor voldoende voer, door hooi en kuilvoer te produceren.
- het inenten tegen veel voorkomende ziektes.

2) Ronduit spectaculair zijn de activiteiten die op het vlak van bosbouw worden ontplooid. In 3 jaar tijd zijn er ongeveer 3.000.000 boompjes opgekweekt en uitgeplant tot ruim 3.000 hectare bos. Over een paar jaar zullen de mensen hun eerste inkomen van deze nieuwe bossen genieten: eetbare paddenstoelen, die voor een goede prijs zullen worden verkocht. Op wat langere termijn zal productiehout kunnen worden geoogst voor eigen gebruik of verkoop en zullen de families hun brandhout weer dicht onder handbereik hebben.

3) Voor wat betreft het district Ocongate zullen de einddoelstellingen van het project in juni 2011, een half jaar eerder dan oorspronkelijk gepland, worden behaald en daarom zal het project in Ocongate in juni van 2011 worden beëindigd. Het bestuur heeft er alle vertrouwen in dat de einddoelstellingen in de overige 2 districten voor het einde van 2011 zullen zijn gerealiseerd.

Het project 'Leren van de Besten' heeft inmiddels geresulteerd in twee andere Pachamama Raymi projecten. In 2009 besloot de Europese Unie, geïnspireerd door de resultaten van 'Leren van de Besten', de NGO Pachamama Raymi (de Peruaanse hulporganisatie die de uitvoering van dit project voor haar rekening neemt) opdracht te geven voor de uitvoering van een soortgelijk project in een gebied dat in september 2007 werd getroffen door een aardbeving. In 2010 volgde een Zwitserse organisatie het voorbeeld van de Europese Unie en dat resulteerde in een Pachamama Raymi project in het departement Apurimac.

In mei 2011 is de jaarrekening 2010 beoordeeld door accountantskantoor **Accon AVM**. De volledige tekst van de beoordelingsverklaring treft u aan het einde van dit Bestuursverslag.

Namens het bestuur van Stichting Leren van Elkaar,

Jan van den Bosch
(voorzitter)

Inhoudsopgave

	pagina
Voorwoord	
1. Inleiding en algemene gegevens	4
2. Verslag van de activiteiten	6
2.1: De uitvoering van het project “Leren van de Besten”	6
2.2: Voortgang project Leren van de Besten	8
2.3: Knelpunten en oplossingen	17
3. De voorlichtings- en fondsenwervingsactiviteiten in Nederland	18
4. Bestuurlijke voornemens en afsluitende opmerkingen	19
Bijlagen:	
• Annex 1	
• Annex 2	
• Jaarrekeningen en beoordelingsverklaringen	

Bestuursverslag van het 3^e jaar van het project 'Leren van de Besten' (januari 2010 t/m december 2010)

1. Inleiding en algemene gegevens

Extreme armoede moet uitgebannen worden. Dit is de doelstelling van de Verenigde Naties. De Stichting Leren van Elkaar wil hieraan bijdragen door te laten zien dat zelfs de meest extreme armoede snel, tegen lage kosten en op grote schaal kan worden bestreden.

De resultaten van de twee jaar dat wij bezig zijn, laten overduidelijk zien dat in het gebied waar wij werken, de bevolking zich zelf van hun armoede kan verlossen, als ze de benodigde kansen maar krijgen. De verpauperde bevolking is niet het probleem, maar de sleutel tot de oplossing.

Onze bijdrage aan een rechtvaardiger wereld is klein maar van groot belang voor de 15.000 mensen in Peru waar ons project zich op richt. We hopen en geloven ook dat onze bijdrage van belang is, omdat we laten zien dat het uitbannen van extreme armoede mogelijk is door het enorme potentieel, dat binnen de bevolking zelf aanwezig is, te mobiliseren.

De doelstelling van de Stichting Leren van Elkaar is het verbeteren van de kwaliteit van leven van kansarme boeren in 2e en 3e wereldlanden. De Stichting tracht haar doelstelling te verwezenlijken door het opzetten en ondersteunen van projecten waarin investeren in de mensen centraal staat, met name in het verspreiden van de kennis en vaardigheden die in de bevolking voorhanden zijn. Vandaar dat onze stichting "Leren van Elkaar" heet. Bovendien motiveren wij de zelfwerkzaamheid van de mensen bij het in praktijk brengen van de opgedane nieuwe kennis en vaardigheden.

De belangrijkste activiteit van de Stichting Leren Van Elkaar is de uitvoering van het project 'Leren van de Besten', dat 1 september 2007 van start is gegaan. Doelstelling van het project is om de kwaliteit van leven en het toekomstperspectief van 2.500 verpauperde Peruaanse boerenfamilies, ongeveer 15.000 mannen, vrouwen, kinderen en bejaarden, ingrijpend te verbeteren.

Het bijzondere van het project is dat gebruik gemaakt wordt van de Pachamama Raymi methode, waarbij de doelgroep wordt gemotiveerd om nieuwe kennis te vergaren en wordt gestimuleerd tot zelfwerkzaamheid. Hierbij wordt gebruik gemaakt van studiebezoeken aan families en dorpen die de noodzakelijke veranderingen al hebben doorgevoerd en van wedstrijden die de mensen enorm stimuleren om aan de slag te gaan.

Tijdens hun bezoeken kunnen de bezoekers zien op welke manieren ze meer en meer gevarieerd kunnen gaan produceren en daardoor de ondervoeding van hun kinderen sterk kunnen verminderen. Daarnaast leren ze hoe ze hun inkomen kunnen vergroten en hoe ze hun huisvesting en persoonlijke hygiëne kunnen verbeteren. Na terugkeer van de studiereizen passen de boeren en boerinnen de nieuw verworven kennis direct toe in hun eigen situatie. Volgens het principe 'al doende leert men' wordt deze kennis ook overgedragen aan de rest van het dorp. Aan het eind van elke wedstrijd worden de families en dorpen, die de meeste vooruitgang hebben geboekt, beloond met aantrekkelijke prijzen. Elk van de wedstrijden neemt ongeveer 6 maanden in beslag.

Het project 'Leren van de Besten' wordt uitgevoerd met medewerking van de Nationale Commissie voor Internationale Samenwerking en Duurzame Ontwikkeling (NCDO). De bijdrage van de NCDO aan de begroting vanaf het eerste projectjaar bedraagt tot nu toe ruim € 150.000,=. We zijn er trots op dat de NCDO ons initiatief kwalificeert als 'een uitstekend project'.

Statutaire naam: Stichting Leren van Elkaar
Datum van oprichting: 19 juni 2006
Vestigingsplaats: Rotterdam
Rechtsvorm: stichting

Doelstelling van de Stichting Leren van Elkaar

De doelstelling van de Stichting 'Leren van Elkaar' is het verbeteren van de kwaliteit van leven van kansarme boeren in 2^e en 3^e wereldlanden. De Stichting tracht haar doelstelling te verwezenlijken door het opzetten en ondersteunen van projecten waarin de volgende thema's centraal staan:

- het stimuleren van kennisuitwisselingen;
- het motiveren van de zelfwerkzaamheid van de doelgroep bij het in praktijk brengen van de tijdens de uitwisselingen opgedane kennis en vaardigheden.

De Stichting heeft uitdrukkelijk niet tot doel het maken van winst.

Samenstelling bestuur en directie

Sinds de datum van oprichting van de Stichting wordt het bestuur van de Stichting gevormd door:

Voorzitter: de heer Johannes van den Bosch
Secretaris: de heer Johannus Adolphus van der Horst
Penningmeester: de heer Leonard Erik Ulbe Jansen
Algemeen lid: de heer Siwert de Groot

Directeur: de heer Willem van Immerzeel
Adviseur: de heer Piet Romein

Samenwerkende partnerorganisatie

2. Verslag van de activiteiten 01 januari 2010 t/m 31 december 2010

De belangrijkste activiteit van de Stichting is het project “Leren van de Besten”, waarvan de uitvoering met financiering door “Leren van Elkaar” van start is gegaan op 1 september 2007, met een onderbreking van 5 maanden (sept. 2008 tot jan. 2009). Dit verslag heeft dus betrekking op ons derde projectjaar.

2.1: De uitvoering van het project “Leren van de Besten”

Het project “Leren van de Besten” beoogt duurzame verbeteringen te introduceren in een groot aantal dorpsgemeenschappen waar extreme armoede heerst. De te introduceren verbeteringen betreffen de voornaamste aspecten die “armoede” bepalen: inkomen, gezondheid en gezondheidszorg, onderwijs en cultuur.

In overeenstemming hiermee, streeft het project de volgende **drie doelstellingen** na:

- 1: het verbeteren van de preventieve **gezondheidszorg**
- 2: het ontwikkelen van de **economie** en het herstel van het **ecosysteem**
- 3: het versterken van de eigen **cultuur** en van de **sociale netwerken**

Deze drie verbeteringen komen voornamelijk tot stand door kennisoverdracht binnen de doelgroep, dat wil zeggen door “leren van elkaar”, internationaal beter bekend als “**peer learning**”. Dit betekent dat ons project voornamelijk bestaat uit **investering in mensen** van de 39 dorpen waar we werkzaam zijn.

“Leren van elkaar” werkt bijzonder effectief, en werd in Nederland al vroeg gebruikt voor het invoeren van verbeteringen op het boerenbedrijf, zoals onze leidraad op onderstaande briefkaart van 1923 illustreert.

De leidraad voor het project ‘Leren van de Besten’.

Op de kaart staat: “De school der ondervinding doet U met schade en schande wijs worden en als U dan wijs is, **is uw leven voorbij**. **Onze school** leert U in korten tijd de ondervinding kennen van **duizenden**, die voor U den landbouw en veeteelt beoefenden. **WELKE DEZER TWEE SCHOLEN KIEST GIJ ?**”.

Briefkaart van het Instituut voor Schriftelijk Landbouwonderwijs van 19 april 1923, verzonden aan dhr. Jacob Wegman, veehouder te Muiderberg, ter gelegenheid van de diploma-uitreiking.

In projecten die kennisoverdracht beogen, wordt de mate waarin de doelstellingen worden behaald vaak gerelateerd aan het aantal deelnemers aan cursussen, studiereizen, en andere activiteiten. Hiermee wordt echter alleen de gedane investering beschreven, maar niet de mate waarin de eigenlijke doelstellingen werden behaald. Vandaar dat in ons project de nadruk ligt op de toepassing van allerlei innovaties en verbeteringen in de praktijk van alledag. Wij proberen de impact van het project te optimaliseren. Met andere woorden, ons project beoogt effectief en efficiënt te zijn.

Om dit te bereiken gebruikt het project een aantal motiverende elementen. Het meest opvallend zijn de wedstrijden, waaraan dorpen en families deelnemen en waarin wordt bepaald wie het “beste boert” en het beste de vele innovaties toepast.

Een eerste indicatie voor de mate waarin vernieuwingen zijn geïntroduceerd binnen de doelgroep, is de deelname van de families aan de wedstrijden. Volgens de gehanteerde methode, is gedurende het 3^e projectjaar een deelname nodig van 50 tot 80% van de bevolking van de deelnemende dorpen.

Voor wat betreft de “deelname doelstelling” ligt het project goed op schema, zoals onderstaande tabel weergeeft.

Tabel 1

District	Aantal deelnemende Dorpen	Totaal aantal families in de deelnemende dorpen	Aantal deelnemende families	% deelname
Challabamba	19	899	732	81%
Caicay	12	764	379	50%
Ocongate	8	614	446	73%
Totaal	39	2277	1557	68%
Doelstelling		2800	1400	50%
% Doelstelling		81%	111%	136%

Zoals in Tabel 1 te zien is, is het aantal families in de praktijk 81% van het aantal dat werd geformuleerd in de doelstellingen voor het project. Maar het deelnamepercentage is aanmerkelijk groter dan minimaal voorzien was (68% in plaats van de voorziene 50%). Hierdoor doen er meer families mee dan werd voorzien in de doelstellingen.

“Deelname” werd gemeten aan de hand van het toepassen van een groot aantal innovaties, zoals het bouwen van droge toiletten (latrines), het bouwen van afdaken voor het vee, het verbeteren van erf en huis, het verbeteren of aanleggen van moestuinen, het bouwen van terrassen, het verbeteren van de selectie en opslag van pootgoed en zaden, de aanschaf van stieren en rammen van een beter ras, het castreren van stieren en rammen die ongeschikt zijn voor voortplanting, enz., enz..

Deze vernieuwingen vergroten het bezit, het kapitaal dus, van de deelnemende families, zoals andere projecten die de Pachamama Raymi methode toepasten ook hebben laten zien (zie www.pachamamaraymi.org/english/raymi-historia.html).

De deelname en vooruitgang werd gedurende het jaar meerdere malen gemeten door de juryleden. Dat zijn vertegenwoordigers van de doelgroep die door hen worden gekozen. Gedurende dit 3^e projectjaar werden twee keer prijzen uitgereikt aan de families en dorpen met de beste resultaten.

Het bereiken van de doelstellingen hangt niet alleen af van het deelnamepercentage, maar uiteraard ook van de ‘inhoud’ van de innovaties. Die inhoud is zodanig samengesteld dat de impact optimaal is en de families de innovaties zelfstandig en met gebruikmaking van eigen middelen kunnen doorvoeren, niet alleen tijdens het project, maar ook daarna. Het mobiliseren van de eigen middelen van de doelgroep is van

belang voor het bekijken van de veranderingen, maar resulteert bovendien in een hele lage projectinvestering per lid van de doelgroep. Op die manier kan een grote doelgroep worden 'bediend' met een relatief klein budget.

Voorwaarden om duurzame veranderingen te bewerkstelligen zijn:

- **Projectinhoud:** De combinatie van de te introduceren innovaties is het minimaal noodzakelijke om relevante en duurzame veranderingen teweeg te brengen.
- **Deelname:** Meer dan 50% van de bevolking dient de innovaties te hebben geïntroduceerd.
- **Jarenlange toepassing:** De innovaties dienen gedurende twee tot drie jaar te zijn toegepast, zodat de mensen de voordelen ervan goed hebben kunnen meemaken.

Duurzaamheidsvoorwaarde 1: Projectinhoud

De projectinhoud is voor wat betreft de doelstelling voor preventieve gezondheidszorg samengesteld door een groep ervaren artsen van Cusco.

De projectinhoud voor de economische en ecologische doelstelling (doelstelling 2) is samengesteld op basis van simulaties en economisch onderzoek dat een aantal jaren geleden is verricht door het International Fund for Agricultural Development (IFAD), ter voorbereiding van een soortgelijk project in een ander gebied (MARENASS).

De projectinhoud voor de doelstelling cultuur en sociale netwerken is overgenomen van de methodologie Pachamama Raymi.

Duurzaamheidsvoorwaarde 2: Deelname

Aan de tweede voorwaarde voor het bewerkstelligen van duurzame veranderingen (deelname is groter dan 50%) is voor wat betreft de meeste innovaties gedurende dit derde projectjaar ruimschoots voldaan.

Duurzaamheidsvoorwaarde 3: Jarenlange toepassing

Na drie jaar toepassing van de meeste innovaties, is ook voldaan aan deze derde duurzaamheidsvoorwaarde. Uitgezonderd zijn een klein aantal thema's, die nog altijd door te weinig mensen zijn geïntroduceerd.

Samenvattend kan gesteld worden dat in een deel van het projectgebied al in het derde projectjaar is voldaan aan de duurzaamheidsvoorwaarden. Om die reden wordt in dit rapport voorgesteld ons terug te trekken uit dat deel van het projectgebied.

2.2: Voortgang project Leren van de Besten

In deze paragraaf wordt de projectvoortgang na drie jaar vergeleken met het in het projectplan omschreven te behalen resultaat in de geplande totale projectduur van vier jaar.

Volgens het Projectplan: Door de uitvoering van het project zullen <u>3 doelstellingen</u> worden gerealiseerd
<ul style="list-style-type: none">• Het verbeteren van de preventieve gezondheidszorg. (terugdringen van ondervoeding, verbetering van huisvesting en persoonlijke hygiëne).• Het ontwikkelen van de economie en het herstel van het eco-systeem. (herbebossing, herstel weidegronden en verbetering van opbrengsten uit veeteelt en landbouw).• Het versterken van de eigen cultuur en het versterken van sociale netwerken.

Volgens het Projectplan: Voor het eind van het vierde jaar zullen de volgende <u>eindresultaten</u> zijn gerealiseerd:
a) de inkomsten, de beschikbaarheid en de variëteit van voedsel zullen sterk zijn verbeterd:

b) de samenstelling en de bereidingswijze van de maaltijden zullen sterk zijn verbeterd:
 c) de conditie en het beheer van bossen, landbouwgronden en weilanden zal sterk zijn verbeterd:
 d) het project zal ook een belangrijke verbetering geven van: **1) de kwaliteit** van minimaal 50% van de **woningen**, (verbeterde kookplaatsen, etc.). **2) de persoonlijke hygiëne** (minimaal 50% van de families zal een toilet hebben gebouwd en het kleinvee zal zijn ondergebracht in kooien. Ten minste 80% van de dorpen zal haar (zwerf)afval hebben ondergebracht in vuilniskuilen.)

Voor het realiseren van elk van deze eindresultaten zijn activiteiten gepland, die door de bevolking worden uitgevoerd. De activiteiten van het project beperken zich tot training, kennisuitwisseling en motivatie. De monitoring beperkt zich tot de activiteiten die door de bevolking zijn gerealiseerd.

Hieronder volgt per doelstelling het aantal en het percentage van de families of dorpen die de betreffende activiteit hebben gerealiseerd.

Doelstelling 1: Het verbeteren van de preventieve gezondheidszorg.

Deze doelstelling dient te worden gerealiseerd middels de deelresultaten R4, R5, R10 en R11 (zie Annex 1)

Deelresultaat:		Te behalen resultaat volgens projectplan in 4de projectjaar		Behaalde resultaten 3e projectjaar (per jan. 2011)		% van te behalen resultaten
Verbeteren van preventieve gezondheidszorg		Aantal	%	Aantal	%	%
Verbetering kookplaatsen (rookoverlast verminderd)	R10	1139 families	50%	1363 families	60%	120%
Toilet gebouwd	R11	1139 families	50%	1492 families	66%	131%
Contrôles van meedoen aan inentingscampagnes, pre-postnatale controle **	R4, R5	1139 families	50%	1461 families	64%	128%
Moestuï **	R4, R5	1139 families	50%	1525 families	67%	134%
Kleinvee in kooien	R11	1139 families	50%	586 families	26%	51%
Afval in afvalkuilen	R11	31 dorpen	80%	27 dorpen	64%	87%

** Een aantal indicatoren zijn toegevoegd/gewijzigd omdat gegevens beschikbaar waren en relevant zijn voor het te meten resultaat.

Uit bovenstaande tabel blijkt dat voor wat betreft het verbeteren van de preventieve gezondheidszorg na drie jaar, vier van de zes deelresultaten reeds zijn geboekt. Eén van de twee nog te behalen deelresultaten gaat voornamelijk om kippen die nog niet in kooien worden gehouden. Waarschijnlijk is dit van weinig invloed op het deelresultaat.

Doelstelling 2: het ontwikkelen van de economie en het herstel van het eco-systeem.

Deze doelstelling dient te worden gerealiseerd middels de deelresultaten R1, R2, R3, R6, R7, R8 en R9 (zie Annex 1)

Deelresultaat:		Te behalen resultaat volgens projectplan in 4de projectjaar		Behaalde resultaten 3e projectjaar (per jan.2011)		% van te behalen resultaten
Het ontwikkelen van de economie en herstel van het eco-systeem		Aantal	%	Aantal	%	%
Betere manier van fokken van kleinvee.	R1	1139 families	50%	804 families	35%	71%
Betere manier van fokken van grootvee.	R2	1139 families	50%	855 families	38%	75%
Gebruik van beter zaad- en pootgoed	R3	1139 families	50%	1312 families	58%	115%

*						
Beter gebruik van natuurlijke mest	R3	1139 families	50%	1262 families	55%	110%
Aantal boomkwekerijen *	R7	31 dorpen	80%	33 dorpen	79%	106%
Aantal boompjes geplant **	R7	720,000 boompjes	100%	3,000,000 boompjes		420%
%Productie graszaad *	R6	31 dorpen	80%	12 dorpen	29%	39%
Geïrrigeerd oppervlak (uitbreiding bebouwd oppervlak) *	R3 / R8	39 dorpen	100%	40 dorpen	95%	103%
aanleg van landbouwterrassen *	R9	39 dorpen	100%	24 dorpen	57%	62%

* Sommige (indicatoren) van deelresultaten zijn aangepast aan beschikbare en meer relevante informatie.

** Volgens de deelresultaten van het projectplan, dienen er aan het einde van het projectjaar 600 hectare te zijn herbebost. Dit komt overeen met ongeveer 720,000 boompjes. Het aantal geplante boompjes overtreft alle verwachtingen. Het enthousiasme voor deze investering is enorm, met name in de dorpen van Ocongate.

Uit bovenstaande tabel blijkt dat voor wat betreft het ontwikkelen van de economie en het herstel van het eco-systeem, de te behalen deelresultaten reeds voor een belangrijk deel zijn geboekt.

Op ¾ van de projectduur, dienen alle percentages in de laatste kolom boven de 70% te zijn, wat ook het geval is, met uitzondering van de productie van graszaad en de aanleg van terrassen. Opvallend is de verbetering in het gebruik van natuurlijke mest. Na het tweede projectjaar was slechts 39% van het te behalen resultaat geboekt. Nu is dit percentage 110%

Doelstelling 3: het versterken van de eigen cultuur en het versterken van sociale netwerken.

Deze doelstelling dient te worden gerealiseerd middels de deelresultaat R8 (zie Annex 1)

Deelresultaat: Het versterken van de cultuur en sociale netwerken.		Te behalen resultaat volgens projectplan in 4de projectjaar		Behaalde resultaten 3e projectjaar (per jan.2011)		% van te behalen resultaat
		Aantal	%	Aantal	%	%
Deelname aan kunstwedstrijden ***	Rx		50%	N/D	N/D	N/D
Verbeteren en beschilderen van huis ***	Rx	1,594 families	70%	1348 families	59%	85%
Deelname aan inter-regionale studiereizen ***	R8	500 personen		430 personen	86%	86%
Oprichting en effectief functioneren van raad van juryleden ***	Rx	39 dorpen	100%	42 dorpen	100%	108%

*** Bij de derde doelstelling ontbreekt het in het projectplan aan de formulering van deelresultaten om de voortgang te kunnen beoordelen, vandaar dat deze deelresultaten (Rx) worden voorgesteld.

N/D Voor dit onderdeel zijn geen gegevens beschikbaar

Uit bovenstaande tabel blijkt dat voor wat betreft het versterken van de eigen cultuur en het versterken van sociale netwerken, meer dan 85% van de te behalen deelresultaten reeds zijn geboekt.

Kwaliteitsindicatie van de bereikte resultaten

De evaluatie die Dhr. Gherson Linares Peña eind 2010 heeft verricht en waarop bovenstaande cijfers zijn gebaseerd, geeft ook een kwaliteitsindicatie van de bereikte resultaten. De kwaliteitsindicatie zou volgens Linares tegelijkertijd een duurzaamheids-indicatie zijn. De verschillende activiteiten kregen een "rapportcijfer" van 1 tot 10. Deze kwaliteitsindicatie is gegeven aan de voortgang van 90 families met betrekking tot de verschillende onderwerpen. Het cijfer werd gegeven door het equipe dat al die families heeft bezocht en ondervraagd. Onderstaande tabel geeft een samenvatting van de "rapportcijfers".

Kwaliteitsindicatie

Onderwerp	Challabamba	Caicay	Ocongate	Gemiddeld
Irrigatie, gewassen, grasland	6,4	6,1	7,5	6,6
Verbeterd weidebeheer	5,4	5,4	6,8	5,8
Verbeterde veeteelt	4,9	4,9	6,7	5,5
Bosbouw en fruitteelt	5,6	5	6,1	5,5
Handel en toerisme	4,9	5	6,4	5,4
Verbetering van gezondheid	6,8	6	7,7	7
Behuizing	5,7	6,2	7,4	6,3
Totaal	5,8	5,7	7,1	6,1

Het district Ocongate krijgt de beste “rapportcijfers”, met een gemiddelde van 7,1. Het onderwerp met de beste cijfers is de “verbetering van de gezondheid” met een gemiddelde van 7,0 direct gevolgd door “irrigatie, gewassen, grasland”.

Volgens Dhr. Gherson Linares Peña is het gemiddelde van 6,1 voor alle onderwerpen in de drie districten een uitstekend resultaat, waarbij hij opmerkt dat het gaat om een objectieve evaluatie, die is gebaseerd op een selectie van dorpen en 90 families uit de categorieën “goed”, “matig”, en “slecht”.

Volgens Dhr. Gherson Linares Peña en zijn team is de kwalitatieve evaluatie een aanvulling op de informatie over voortgang van de introductie van de diverse innovaties.

De drie districten worden gekenmerkt door significante vooruitgang in de kwaliteit van de dingen door de wedstrijden. In de meeste gevallen is de beoordeling meer dan 5. Dit is een aanwijzing voor de duurzaamheid van de geïntroduceerde innovaties na het einde van het project.

De rapportcijfers geven aan dat het district Ocongate verder is gevorderd dan de andere twee districten, waar de komende maanden nog veel te doen is.

De evaluatie van Linares vindt het opvallend dat ons project nadruk legt op het bijhouden van de inentingskaarten, en de lengte en gewichtscontrole van de kinderen. Pachamama Raymi heeft deze vorm van controle van de gezondheid van de kinderen opgenomen, om het belang ervan te onderstrepen, en om te proberen om dit soort controles te maken tot een normale gang van zaken voor elk gezin. Pachamama Raymi onderscheidt zich met dit soort activiteiten van andere plattelandsontwikkelingsprojecten, met een model dat gezondheid, onderwijs, cultuur, ecologie en economie op familie-niveau integreert.

Handel op het platteland werd goed gestimuleerd door het project en er zijn op dat terrein goede vorderingen, ondanks de obstakels die er in sommige gebieden zijn met betrekking tot bereikbaarheid. Met name Challabamba is een gebied met beperkte toegankelijkheid. Challabamba kampt bovendien met een gebrek aan steun van andere instellingen, zelfs van de eigen lokale overheid, die niet heeft gewerkt aan de ontwikkeling van de productiviteit in haar gebied. In de hoger gelegen gebieden van het district Challabamba blijft de productie laag, is de veehouderij extensief en zijn de omstandigheden verre van optimaal. De productie is daar nog altijd gericht op zelfvoorziening. Er is wat ruilhandel met handelaren uit Calca, die allerhande producten ruilen voor spaghetti, suiker en andere zaken, tegen ongunstige “prijzen”.

In de dorpen Sahuay, Cristo Salvador, Solan en Televan wordt koffie geproduceerd. De toegang tot die dorpen is extreem moeilijk. Het weinige dat er wordt geproduceerd wordt verhandeld tegen ongunstige voorwaarden. Pachamama Raymi is er in geslaagd om de heersende productietechnieken te verbeteren. Hierbij heeft de belangstelling van de coöperatie uit Puno, CECOVASA, een belangrijke rol gespeeld. Deze

coöperatie heeft onlangs een internationale prijs gekregen voor “de beste koffie van de wereld”, en kan de vraag niet aan. Boeren van die coöperatie helpen de boeren van het district Challabamba bij het verbeteren van hun productie. Ook zijn er al verschillende studiereizen geweest naar Putinapunco, het district waar de beste koffie wordt geproduceerd. De boeren van Putinapunco staan versteld van de bijzondere koffie die in de laagst gelegen dorpen van het district Challabamba wordt geproduceerd, en zijn er stellig van overtuigd dat de prijs voor die koffie, na het doorvoeren van enkele belangrijke verbeteringen, vele malen hoger zal zijn dan nu het geval is.

Een ander aspect dat van belang is, is de vooruitgang op het gebied van de sprinkler irrigatie. Verschillende dorpen, waaronder Lucuybamba, zijn bezig om het geïrrigeerde gebied uit te breiden. De belangstelling van de boeren voor deze uitbreiding, en de betrokkenheid van de mensen bij het onderhoud en beheer van de irrigatiesystemen geeft het effect van de wedstrijden heel duidelijk weer. (Zie ook de tabel met rapportcijfers, waar irrigatie, gewassen en grasland, een 6,6 heeft gekregen).

Het “rapportcijfer” voor verbetering en variatie van voeding is 7,8 gemiddeld voor de drie districten. Dit laat zien dat Pachamama Raymi de voeding van de mensen enorm heeft verbeterd. De zelfvoorziening op dit gebied is voor de deelnemende families erg verbeterd. Hoewel er nog geen markt is gevonden voor de diverse producten, hebben de mensen moestuinen en kleinvee. De gegevens met betrekking tot de voortgang geven aan dat 98% van de deelnemers de samenstelling van hun eten heeft verbeterd. Dat is maar liefst 67% van de totale bevolking van de deelnemende dorpen, die de kwaliteit van hun voeding hebben verbeterd.

Een andere belangrijke prestatie is de verbetering op het gebied van administratief beheer van de dorpen, zoals de statuten, afbakening van grenzen, kaarten, op orde brengen van de registratie van eigendomsrechten van de dorpen, enz. De deelnemers beheersen dit onderwerp goed.

In het district Challabamba is grote vooruitgang geboekt in de strijd tegen drankmisbruik en geweld in het gezin, mede door de samenwerking tussen Pachamama Raymi en het overheidsproject JUNTOS. Pachamama Raymi heeft drankmisbruik en geweld tot een belangrijk onderwerp gemaakt in de wedstrijden. De dorpsautoriteiten straffen winkeltjes die alcohol verkopen.

Er is ook goede vooruitgang geboekt op het gebied van de bouw van latrines, die goed worden gebruikt. Ook het afval wordt goed opgeruimd, en in veel gevallen gescheiden (organisch en niet-organisch).

Verbeterde kookplaatsen werden nu aangetroffen bij 88% van de deelnemers, in totaal in 60% van de totale bevolking.

Een ander relevant aspect is de productie en gebruikmaking van “biol”, een natuurlijke bladmest, die de deelnemers hebben leren maken van allerlei lokale beschikbare ingrediënten. Die biol wordt nu gebruikt voor de fruitteelt en voor de groente en geeft al heel snel zichtbaar resultaat.

Eisen van het NCDO

De bijdrage van het NCDO voor het jaar 2010 ging gepaard met de eis dat er maar heel beperkt geldprijzen gegeven zouden mogen worden, welke door onze organisatie is ingestemd. Echter, wel wilden we handhaven dat mensen zelf de keus maken wat ze zouden kopen voor hun prijs. De president van de winnende dorpen kreeg bij de prijsuitreiking een reçu waar de hoogte van de prijs op stond. Met dit reçu en een kopie van de notulen van de volksvergadering waarin staat wat men heeft besloten om van de prijs te kopen, ging de secretaresse van Pachamama Raymi met de vertegenwoordigers van het dorp de stad in om de betreffende spullen te kopen. Dit werkte bijzonder goed en tot volle tevredenheid van die vertegenwoordigers. Daarna werd ook elders gevraagd om de prijzen voor de winnende dorpen op dezelfde manier uit te reiken (dat wil zeggen door dorpsvertegenwoordigers van niet-NCDO-Leren-van-Elkaar-projecten). Op deze manier heeft dus onvoorziën een mooie vernieuwing in de prijsuitreiking plaatsgevonden.

De prijzen werden geïnvesteerd in inrichting voor het gemeenschapshuis, maar ook in de aankoop van graszaad (zie onderstaande lijst en annex 2 voor een compleet overzicht van overig aangeschafte materialen).

- Inrichting voor gemeenschapshuis (boekenkast, tafel, archiefkast, overige kasten, pannen, versterker en microfoon, archiefmappen)
- Dekens voor gemeenschapshuis
- Graszaad (25 kg witte klaver, 25 kg reygrass, 20 kg dactylus)
- Graszaad (10 kg alfalfa, 25 kg witte klaver, 20 kg dactylus)
- Graszaad (18 kg witte klaver, 10 kg dactylus, 23 kg reygrass)
- Graszaad (5 kg witte klaver, 20 kg dactylus, 25 kg reygrass)

Het graszaad wordt verdeeld over de families van elk dorp. De keuzemogelijkheden werden niet beperkt of door het project gestuurd. Interessant en onverwacht is de belangstelling voor de inrichting van gemeenschapshuizen. Kennelijk is het belang van het gemeenschapshuis gegroeid, wat mogelijk een aanwijzing is voor een versterkte gemeenschapszin.

Vermarkten en boerenorganisaties

Dit jaar 2010 is er extra aandacht besteed aan het vermarkten van de producten. Dit heeft zich geuit in de aanschaf van marktkistjes en jutezakken, maar ook in deelname aan verschillende tentoonstellingen (zie onderstaande tabel).

Nº	Datum	
1	06/06/10	Deelname van 3 districten Tentoonstelling Expo Champita 2010
2	15 tot 30/06/10	Deelname van 3 districten Tentoonstelling Huancaro 2010
3	02/08/10	Inschrijving boerenorganisaties in Challabamba

Verschillende families uit Caicay verkopen hun producten nu regelmatig op verschillende grote markten van Cusco. Echter, nog weinig deelnemers van Challabamba hebben deze stap gemaakt. De belangrijkste producten die vermarkt worden zijn groente en fruit.

Verschillende boeren hebben zich verenigd in organisaties die vrijwel allemaal zijn gericht op het vermarkten van de producten. Gedurende 2010 zijn er 7 organisaties opgericht, vooral in het District Challabamba, omdat de vermarkting vanuit dit district erg moeizaam is vanwege de slechte verbindingen (zie onderstaande tabel).

Nº	Organisaties	DISTRICT
1	Vereniging producenten van oorspronkelijke aardappelrassen	CHALLABAMBA
2	Vereniging van vetmesters	CHALLABAMBA
3	Vereniging voor de verkoop van de passievrucht	CHALLABAMBA
4	Vereniging van forellenkwekers	CHALLABAMBA
5	Vereniging van fruittelers	CHALLABAMBA
6	Vereniging van textielwevers van het dorp Jullicunca	OCONGATE
7	Vereniging van textielwevers van het dorp Upis	OCONGATE

Uitrusting

De equipes in de drie districten hebben eenvoudige uitrustingen. Opvallend is dat het aantal motorfietsen gedurende de loop van het project gegroeid is van nul (drie jaar geleden) tot 2 motorfietsen per districten. Bijzonder zijn ook de mobieltjes. Drie jaar geleden was het in geen enkel district mogelijk om mobiel te bellen. Nu is dit wel mogelijk, hoewel in deze bergachtige gebieden het bereik altijd beperkt zal zijn. De meeste teamleden hebben hun eigen mobieltje, maar het project heeft elke coördinator er een gegeven.

Ook hebben we het personeel uitgerust met rugzakken (niet genoemd in onderstaande lijst). Zoals op onderstaande lijst is te zien, blijft de uitrusting sober.

District	Detail	Aantal
Challabamba	Mobieltje	1
Caicay	Mobieltje	1
Ocongate	Mobieltje	1
Challabamba	Slaapzak	5
Caicay	Slaapzak	4
Ocongate	Slaapzak	4
Challabamba	Kastreertang	1
Challabamba	Fototoestel	3
Caicay	Fototoestel	3
Ocongate	Fototoestel	3
Challabamba	Generator	1
Challabamba	GPS	1
Challabamba	Molen voor productie visvoer	1
Caicay	Molen voor productie visvoer	1
Ocongate	Molen voor productie visvoer	2
Challabamba	Motorfiets	2
Caicay	Motorfiets	2
Ocongate	Motorfiets	2
Challabamba	Taperecorder	1

Personeel

Onderstaande tabellen geven het aantal personeelsleden weer in elk van de districten.

District	Personeels leden	Dorpen	Dorpen per persoon
Challabamba	5	19	3,8
Caicay	5	12	2,4
Ocongate	2	8	4
Totaal	12	39	3,25

	Naam	Functie	District
1	Toribio Huillca Yabar	Coördinator	Challabamba
2	Pedro Montesinos Cruz	koffie-expert	Challabamba
3	Juan Mandura Condori	Facilitator	Challabamba
4	Bernardino Turpo Merma	Facilitator	Challabamba
5	Constantino Tapara Quispe	Boeren expert	Challabamba
1	Roberto Sallo Cjuiro	Coördinator	Ocongate
2	Remigio Huqayllani Holgado	Facilitator	Ocongate
3	Florencio Quispe Quispe	Facilitator	Ocongate
4	Leandro Quispe Surco	Boeren Expert	Ocongate
1	Andres Conza Ttito	Coördinator	Caicay
2	Gualberto Sonco Quispe	Facilitator	Caicay
3	Erly Paypay Mattos	Fruit expert	Caicay
4	Francisco Yauri Camal	Facilitator	Caicay
5	Jose Condori Jancco	Veeteelt Expert	Caicay

NB. de vier personeelsleden van Ocongate bestrijken 16 dorpen in dat district waarvan 8 dorpen worden gefinancierd door de particuliere donateur Carl Greer.

Cursussen en studiereizen

Gedurende het jaar 2010 zijn er in totaal 15 studiereizen gedaan. Ocongate was één van de meest geliefde bestemmingen, alsook Porcon (Cajamarca), beide in verband met de bosbouw. In totaal hebben er 325 mensen aan de studiereizen meegedaan.

Nº	Datum	DETALLE	Deelnemers
1	11/01/10	studiereis naar Ocongate voor: verbetering behuizing, veeteelt van het district Challabamba	49
2	05/12/10	studiereis naar Ocongate voor: verbetering behuizing, en bosbouw voor het district Caicay	22
3	28/01/10	studiereis naar Porcon (Cajamarca) 8 dagen voor deelnemers uit Ocongate. (bosbouw)	20
4	20/02/10	studiereis naar Chiclayo 12 dagen voor de introductie van bambu voor het district Challabamba.	6
5	24/05/10	studiereis voor deelnemers uit Challabamba naar Pomacanchis 2 dagen	32
6	25/06/10	studiereis voor deelnemers uit Caicay naar Yauyos (fruitteelt) 7 dagen	16
7	05/07/10	studiereis voor deelnemers uit Challabamba naar Arequipa, groenteteelt en irrigatie 06 dagen	9
8	05/07/10	studiereis voor deelnemers uit Challabamba naar Juliaca veeteelt	9
9	24/08/10	studiereis naar la granja Porcon 9 dagen (bosbouw) voor deelnemers uit Ocongate.	14
10	31/08/10	studiereis naar veeteeltcentrum schapen in Urubamba voor Dist. Caicay.	36

11	16/09/10	studiereis naar Putinapunco over koffieteelt 7 dagen met deelnemers uit het district Challabamba	9
12	30/10/10	studiereis naar Ocongate veeteelt en bosbouw, district Caicay	32
13	22/10/10	Studiereis fruitteelt en fruticultura 1 week naar Cañete PROSIP	2
14	30/11/10	Reis 3 dagen naar Lima om prijs RPP in ontvangst te nemen	4
15	20/12/10	studiereis deelnemers Caicay naar Pacor mojón (alle onderwerpen)	65
		Totaal aantal deelnemers	325

Gedurende 2010 zijn er in totaal 21 formele cursussen georganiseerd in de drie districten met in totaal 541 deelnemers (zie onderstaande lijst). Daarnaast worden deelnemers natuurlijk ook permanent opgeleid door de facilitators en boeren experts.

Nº	DATUM	Cursussen	Deelnemers
1	28/01/10	cursus aan juryleden district Caicay.	34
2	04/02/10	cursus aan juryleden district Ocongate	16
3	06/02/10	cursus aan juryleden district Challabamba.	31
4	26/02/10	cursus aan juryleden district Caicay.	22
5	27/02/10	cursus aan juryleden district Caicay	25
6	14/03/10	cursus aan juryleden voor de jurering duur 2 dagen district Challabamba.	24
7	25/03/10	cursus aan juryleden voor de jurering Ocongate	29
8	22/07/10	cursus aan juryleden over de wedstrijdreglementen Ocongate	17
9	07/08/10	cursus aan juryleden over de wedstrijdreglementen Challabamba.	42
10	10/08/10	cursus gender training (voor personeel)	21
11	28/08/10	cursus aan juryleden over de wedstrijdreglementen Caicay	13
12	10/09/10	cursus aan deelnemers en juryleden over kweek van cavia's district Caicay.	30
13	18/09/10	cursus aan juryleden en deelnemers over fruitteelt district Caicay	35
14	20/09/10	cursus aan juryleden over bereiding biol en de wedstrijdreglementen district Ocongate	27
15	14/10/10	cursus aan juryleden en deelnemers over vis en fruitteelt district Challabamba	35
16	04/10/10	cursus aan juryleden over jurering district Ocongate	21
17	21/10/10	cursus aan juryleden over jurering district Ocongate	20
18	27/10/10	cursus jurering district Caicay.	9
19	28/10/10	cursus jurering district Caicay.	15
20	18/11/10	cursus aan juryleden en lokale autoriteiten district Caicay.	42
21	22/11/10	cursus aan deelnemers 2 dagen veeteelt, verbetering van behuizing, opleiding juryleden.	33
		Totaal aantal deelnemers	541

2.3: Knelpunten en oplossingen

1) Het district Caicay

De voortgang in het district Caicay ligt ver achter bij de andere districten. Gedurende het afgelopen jaar zijn er verschillende pogingen gedaan om dit te veranderen. Een aantal studiereizen zijn gedaan om mensen enthousiast te maken voor verschillende onderwerpen, onder andere voor fruitteelt. Een boerenexpert is aangenomen om de fruitteelt te verbeteren. Uiteindelijk hebben we zowat het hele team van Caicay vervangen. Door de verschillende maatregelen ging de voortgang wel de goede kant op, maar was nog niet wat het zou moeten zijn.

Eén van de redenen dat deelname in Caicay stagneert is de aanwezigheid van veel families met een religie die weinig op heeft met “Pachamama” (moeder aarde). Om die reden hebben we in elk dorp een tweede wedstrijd uitgeschreven, speciaal voor deze groep. Het doel van de wedstrijd is “zorgen voor alles wat God ons heeft gegeven” (de “gewone” wedstrijden hebben tot doel Pachamama (moeder aarde) te plezieren. Die gewone wedstrijden gaan ook door). Het lijkt er op dat de deelname eindelijk op het gewenste niveau komt. Uiteraard is dit geen goedkope oplossing, want er is twee keer zo veel geld nodig voor prijzen. Doormodderen op een laag pitje kost echter ook geld, zonder dat dit voldoende resultaat oplevert.

2) Het district Challabamba

Ook het district Challabamba liep achter op de verwachtingen. Dezelfde oplossingen als in het district Caicay zijn hier ook geprobeerd: extra studiereizen en meer aandacht voor de fruitteelt. Dit was voldoende voor de meeste dorpen. Echter een vijftal dorpen, in het laagste en meest afgelegen deel van Challabamba bleef achterlopen. In deze dorpen wordt koffie verbouwd. De vermarkting van die koffie is uiterst moeizaam, vanwege de ontbrekende verbindingen en bruggen. Nu wil het toeval dat Peru de eerste prijs gewonnen heeft in een wedstrijd waar landen uit de hele wereld aan mee deden: De beste koffie komt uit Peru. We hebben boeren uit de dorpen van Challabamba op pad gestuurd om de boeren te leren kennen die die geweldige koffie hebben geproduceerd. Het bleken mensen te zijn die onder soortgelijke omstandigheden hun koffie produceren en naar de markt moeten brengen (het gaat om het district Putinapunco, in het Departement Puno). De koffie in dat gebied wordt ook op relatief grote hoogte geproduceerd, net als in Challabamba. Het contact met deze groep boeren heeft een enorm enthousiasme teweeg gebracht. We hebben inmiddels twee boerenexperts ingehuurd, die aan het werk zijn om de koffie uit het District Challabamba via hun organisatie te verhandelen. De eerste prijs voor de beste koffie heeft een enorme vraag doen ontstaan naar die koffie en de boeren uit Putinapunco kunnen niet aan die vraag voldoen. Zij hopen nu dat de boeren uit Challabamba snel op kwalitatief voldoende hoog niveau zijn om hun koffie via hen te kunnen vermarkten.

3) Het district Ocongate

Het district Ocongate ligt vóór bij de twee andere districten, voor wat betreft de kwantitatieve vooruitgang. Ook de kwaliteitsindicatie (het “rapportcijfer”) ligt boven de twee andere districten (Challabamba en Caicay). Daar komt bij dat in Ocongate erg veel andere organisaties werkzaam zijn. Formeel loopt het project nog door tot eind 2011. Echter het behaalde niveau in Ocongate is nu al ruim boven de gestelde doelstellingen. Dit alles is voldoende om onze investeringen in dit district te beëindigen. De voorgestelde datum voor terugtrekking is juni 2011. Het hier beschreven probleem, is een luxe probleem. De luxe oplossing ervan is terugtrekking uit Ocongate, om de vrijkomende fondsen te besteden in Caicay en Challabamba, om daar de voortgang te ondersteunen.

4) De teams

Om de verschillende teams in de diverse districten een extra stimulans te geven om goede resultaten te produceren, is er een wedstrijd uitgeschreven tussen die teams van personeelsleden. Er zijn zes teams (drie werken in dorpen van Leren van Elkaar). Twee teams kunnen winnen. De resultaten zullen begin 2011 bekend zijn. Maar het lijkt erop dat dit inderdaad meer enthousiasme teweeg brengt in de teams. Bovendien zullen de winnende teams de anderen laten zien hoe zij zoveel deelnemers en voortgang hebben bewerkstelligd. Ook in ons eigen project leren wij van de besten.

3. De voorlichtings- en fondsenwervingsactiviteiten in Nederland

De voorlichtings- en fondswervingsactiviteiten zoals beschreven in dit jaarverslag hebben betrekking op het derde projectjaar en betreft de periode januari 2010 tot en met december 2010.

Met onze voorlichtende activiteiten hebben wij in 2010 onze werkzaamheden onder de aandacht gebracht van inwoners van Nederland. Hierbij richten we ons naast individuen met name op verenigingen en clubs. De nadruk van deze activiteiten ligt met name op het Westland, Voorne-Putten en de regio Rotterdam.

Onze organisatie kent hierbij 5 personen die zich hierin heel actief manifesteren. De voorlichtende activiteiten zijn er op gericht mensen kennis te laten nemen van ons initiatief en de goede resultaten die we daarmee behalen, het aantrekken van mensen om onze kerngroep te versterken en bedrijven, stichtingen en privépersonen onze werkzaamheden financieel en moreel te laten ondersteunen.

In 2010 hebben we de volgende voorlichtende activiteiten ontplooid:

- 1 presentatie aan ondernemersverenigingen
- 6 presentaties aan ondernemers en stichtingen die ons al steunen
- 2 presentaties aan potentiële nieuwe financiers (ondernemingen, privépersonen, stichtingen)
- Het uitbrengen van 1 nieuwsbrief
- Het onder de aandacht houden van onze website www.stichtinglerenvanelkaar.nl

Hiermee is in totaal via enkele 10-tallen donaties vanuit het bedrijfsleven en particulieren een bedrag van € 31.270, - ingezameld.

Naast de voorlichtende activiteiten heeft stichting Leren van Elkaar verschillende fondsen aangeschreven met de vraag de werkzaamheden van Stichting Leren van Elkaar financieel te ondersteunen. Dit heeft de volgende resultaten opgeleverd:

• FEMI Foundation	€ 25.000,=
• NCDO	€ 50.176,=
• Oxfam Novib	€ 35.000,=
• Eureko Achmea Foundation	€ 40.000,=
• Dr Hofstee Stichting	€ 10.000,=

Totale opbrengst fondsenwerving	€ 191.446,=
---------------------------------	-------------

4. Bestuurlijke voornemens en afsluitende opmerkingen

Wijzigingen en voornemens

Het bestuur heeft voor 2011 geen noemenswaardige wijzigingen doorgevoerd. De samenwerking met Wim van Immerzeel wordt als goed ervaren en Piet Romein is, als mede-initiatiefnemer nog altijd intensief betrokken als adviseur van de stichting. Samen met de ondersteuning vanuit Mano – Bureau voor Maatschappelijke Ontwikkeling, op het gebied van projectmanagement en fondsenwerving, ziet het bestuur ook het laatste projectjaar met vertrouwen tegemoet.

Het bestuur is daarnaast zeer tevreden over het presteren van partnerorganisatie Pachamama Raymi. Het project zal worden voortgezet in de districten Caicay, Ocongate en Challabamba.

Het beschikbare budget vanuit Nederland voor 2010 is in januari van dat jaar vastgesteld op tenminste €150.000,-.

Afsluitende opmerkingen

Het eigen vermogen is vrij besteedbaar. In de statuten van de Stichting Leren van Elkaar zijn geen bepalingen opgenomen met betrekking tot het vormen van reserves met een beperkte bestedingsmogelijkheid.

Bij ontbinding van de Stichting wordt een eventueel batig saldo zoveel mogelijk besteed in overeenstemming met het doel van de Stichting, dan wel uitgekeerd aan een andere liefdadige instelling, zoals bedoeld in artikel 6.33 van de Wet Inkomstenbelasting 2001.

Annex 1. Eindresultaten en deelresultaten 1 t/m 10, volgens het projectplan

Voor het eind van het vierde jaar van uitvoering zullen de volgende eindresultaten zijn gerealiseerd:

a) de inkomsten, de beschikbaarheid en de variëteit van voedsel zullen sterk zijn verbeterd, doordat:

- R1) ten minste 50% van de families een veel betere manier van fokken van cavia's, pluimvee en varkens zal hebben geïmplementeerd.
- R2) ten minste 50% van de families de productie van hun veestapel zal hebben verdubbeld. Onder andere doordat de boeren hun vee 's nachts onderbrengen in stallen. Daardoor hebben de dieren 's nachts minder energie nodig om zich warm te houden, waardoor er meer energie overblijft om vlees, melk, wol en nageslacht te produceren.
- R3) ten minste 50% van de families de opbrengsten van hun landbouwteelten zal hebben verdubbeld, onder andere door het verbeteren van de irrigatie, een betere selectie en opslag van zaad en pootgoed en een beter gebruik van natuurlijke mest.

b) de samenstelling en de bereidingswijze van de maaltijden zullen sterk zijn verbeterd, waardoor:

- R4) de chronische ondervoeding van kinderen tussen 0 en 5 jaar zal dalen van het huidige niveau van 40% naar minder dan 5%. Om het terugdringen van de ondervoeding te monitoren (en dit belangrijke aspect onder de aandacht te houden) zullen van alle kinderen maandelijks het gewicht en de lengte worden bepaald. De veelvoorkomende darminfecties zullen worden teruggedrongen door de doelgroep te motiveren om toiletten te bouwen en op regelmatige basis (natuurlijke) medicijnen in te nemen.
- R5) het percentage zwangere vrouwen met bloedarmoede zal zijn gedaald van het huidige niveau van 33% naar minder dan 3%.

c) de conditie en het beheer van bossen, landbouwgronden en weilanden zal sterk zijn verbeterd, doordat:

- R6) er ieder jaar graszaad zal worden geoogst van gezonde weidegronden om het vervolgens in te zaaien op de slechte stukken.
- R7) 600 hectare zal zijn (her)bebost. Om dit te bereiken wordt de doelgroep gemotiveerd om boomkwekerijen op te zetten voor de productie van jonge aanplant uit zaden van de bestaande boompopulaties.
- R8) de oppervlakte aan akkers met irrigatie zal zijn verdubbeld. Boeren experts uit andere delen van Peru zullen hun kennis en kunde overdragen aan de doelgroep, wat zal leiden tot een veel betere benutting van het beschikbare water.
- R9) het landbouwareaal zal zijn uitgebreid met ten minste 4 hectare per gemeenschap per jaar, onder andere door de aanleg van landbouwterrassen.

d) het project zal ook een belangrijke verbetering geven van:

- R10) de kwaliteit van op zijn minst 50% van de woningen, onder andere door de doelgroep te motiveren om hun kookplaatsen te verbeteren (zodat er minder hout wordt verbruikt en de rookoverlast vermindert) en meubels te vervaardigen.
- R11) de persoonlijke hygiëne, onder andere doordat op zijn minst 50% van de families een toilet zal hebben gebouwd en het kleinvee zal hebben ondergebracht in kooien. Ten minste 80% van de dorpen zal haar (zwerf)afval hebben ondergebracht in vuilniskuilen.

Annex 2 Aankoop diverse materialen

Nº	Datum	Artikel	Hoeveelheid
1	29/01/10	Zaad uien voor het district challabamba dorp Bombón.	1 kilo
2	29/01/10	Zaad Bloemkool voor het district challabamba dorp Bombón.	2 kilo
3	29/01/10	Zaad kool para distrito challabamba dorp Bombón.	2 kilo
4	29/01/10	zaad tomate voor het district challabamba dorp Bombón.	½ kilo
5	29/01/10	Zaad broccoli voor het district challabamba dorp Bombón.	½ kilo
6	29/01/10	zaad nabo voor het district challabamba dorp Bombón.	½ kilo
7	29/01/10	Zaad knoflook voor het district challabamba dorp Bombón.	½ kilo
8	29/01/10	Zaad worteltjes Royal voor het district challabamba dorp Bombón	½ kilo
9	19/02/10	pootmateriaal de Bambu voor het district challabamba.	1 x 1000 stuks
10	25/02/10	Zaad Ceder (Cedrela lilloi) voor het district challabamba.	6 kilo
11	25/02/10	zaad pino radiata voor het district challabamba.	5 kilo
12	25/02/10	zaad maracuya voor het district challabamba.	3 kilo
13	25/02/10	zaad pino radiata voor het district challabamba.	5 kilo
14	07/05/10	Insecticidas organicos Sanitex	
15	07/05/10	plastic pootzakjes 4x7x2 voor het district challabamba	5 x 1000 stuks
16	18/05/10	Molen voor bereiden van vis en caviavoer.	10
17	26/05/10	marktkistjes voor fruit (plastic)	50
18	26/05/10	Katoenen zakken (verpakkingsmateriaal).	66 x 1000 stuks
19	26/05/10	verpakkingsmateriaal	3000
20	26/05/10	marktkistjes voor fruit (hout)	40
21	26/05/10	marktkistjes voor fruit (karton)	37
22	31/05/10	Plastic pootzakkjes voor boompjes 4x7x2	20 x 1000 stuks
23	31/05/10	Plastic pootzakkjes voor boompjes 5x10x2	05 x 1000 stuks
24	31/05/10	Zaad van Chirimoya voor Challabamba.	04 kilo
25	02/06/10	Jute zakken voor verkoop op markt van Huancaro	500
26	07/07/10	uieplanten (pootgoed) Arequipa	6
27	09/07/10	Insecticide organisch voor fruitbomen	
28	17/07/10	Zagen en snoeischaren voor fruitteelt	15
29	30/07/10	Koffiezaad voor Challabamba.	4 x 46 kg
30	16/08/10	Instrumenten voor veehouderij Caicay	5
31	27/08/10	Instrumenten voor incubatie viseieren Challabamba.	20
32	01/09/10	Netten	13 meter

33	02/09/10	Forelleneitjes district Ocongate	60 x 1000 stuks
34	02/09/10	Forelleneitjes district Challabamba	90 x 1000 stuks
35	22/09/10	Zaad van Eucaliptus voor het district Caicay.	2 kilo
36	22/09/10	Zaad van tara voor het district Caicay.	2 kilo
37	22/09/10	zaad Nogal voor het district caicay.	2 kilo
38	22/09/10	zaad Fresno voor het district caicay.	2 kilo
39	22/09/10	zaad Colle voor het district caicay.	2 kilo
40	22/09/10	zaad Molle voor het district caicay.	2 kilo
41	22/09/10	Zaad Ceder (Cedrela lilloi) voor het district caicay.	3 kilo
42	22/09/10	zaad Chachacomo voor het district caicay.	1 kilo
43	27/09/10	zaad Eucalipto voor het district ocongate	1 kilo
44	27/09/10	zaad Chachacomo voor het district ocongate	1 kilo
45	27/09/10	zaad Cedro voor het district ocongate	1 kilo
46	12/10/10	zaad Nogal voor het district challabamba.	6 kilo
47	12/10/10	zaad pino radiata voor het district challabamba.	2 kilo
48	12/10/10	zaad tara voor het district challabamba.	2 kilo
49	12/10/10	Zaad Ceder (Cedrela lilloi) voor het district challabamba.	2 kilo
50	19/10/10	Zaad Ceder (Cedrela lilloi) voor het district caicay.	2 kilo
51	19/10/10	zaad tara voor het district caicay.	1 kilo
52	19/10/10	zaad rode bieten voor het district caicay.	1 kilo
53	19/10/10	zaad maracuya voor het district caicay.	½ kilo
54	20/10/10	pootmateriaal dennebomen voo challabamba	20.000
55	20/10/10	Organische producten behandeling pootmateriaal fruitbomen caicay.	
56	30/10/10	Entmateriaal appels Winter en Delicia voor het district challabamba.	450 en 120
57	07/11/10	Thermometer voor incubatiezaal district challabamba	1
58	08/11/10	Manometer zuurstoffles voor transport jonge visjes challabamba	1
59	15/11/10	Zaad worteltjes Royal voor het district caicay.	1 kilo
60	15/11/10	zaad sla voor het district caicay.	1 kilo
61	15/11/10	zaad kool voor het district caicay.	4 kilo
62	15/11/10	zaad spitskool dsitric caicay.	1 kilo
63	20/11/10	Zaad worteltjes voor het district caicay.	2 kilo
64	20/11/10	zaad spinazie voor het district caicay.	5 kilo
65	15/12/10	Transport zwarte aarde Caicay voor boomkwekerij	2 vrachtwagens